

Walter Henriksen zat aan de keukentafel en probeerde met de moed der wanhoop iets van het ontbijt naar binnen te werken dat zijn vrouw hem had voorgezet. Ei met spek. Haring, droge worst en versgebakken brood. Een kop thee, getrokken van kruiden uit hun eigen tuin. Die tuin had ze zo graag willen hebben dat ze daarom dit huis hadden gekocht, ver buiten het centrum van Oslo, met het platteland ten oosten van Oslo als naaste buur. Waar ze zich aan gezonde hobby's konden wijden. Trektochten konden maken door het bos. Een moestuintje bij konden houden. Bessen plukken en paddenstoelen zoeken en vooral de hond meer vrijheid geven, een cockerspaniël die Walter Henriksen niet kon luchten of zien. Maar omdat hij van zijn vrouw hield, had hij op al die punten toegegeven.

Hij slikte een stukje brood met haring weg en vocht tegen de aandrang van zijn lijf om het meteen weer uit te kotsen. Hij nam een grote slok sinaasappelsap en glimlachte tegen heug en meug, al voelde zijn hoofd aan alsof er met een hamer op was geslagen. Het bedrijfsfeestje van gisteravond was niet volgens plan verlopen, hij was er ook deze keer niet in geslaagd van de drank af te blijven.

Op de achtergrond gonsde het nieuws, terwijl Walter probeerde het gezicht van zijn vrouw te interpreteren. Haar humeur. Of ze toch wakker was geweest toen hij tegen het ochtendkrieken in bed tuimelde, wanneer wist hij niet, maar het was laat geworden, te laat. Hij herinnerde zich nog net dat hij zijn kleren had uitgetrokken en het stond hem vaag bij dat ze had geslapen, dat hij *gelukkig* had gedacht en toen in coma was gevallen op de te harde matras, die ze per se had willen kopen omdat ze de laatste tijd van die rugklachten had.

Walter schraapte zachtjes zijn keel, veegde zijn mond af met het servet en streek over zijn maag, alsof hij van de maaltijd had genoten en nu vol zat.

'Misschien moet ik Lady maar eens gaan uitlaten?' mompelde hij met wat er hopelijk als een glimlach uitzag.

'Ja, prima idee,' zei zijn vrouw enigszins verrast, want ook al hadden ze het er niet zo vaak over, ze wist maar al te goed dat hij

het drie jaar oude teefje eigenlijk niet moest. ‘Misschien kun je deze keer iets langer met haar lopen dan alleen maar om het huis heen?’

Hij zocht naar de ietwat passief-agressieve toon die ze vaak opzette als ze niet over hem te spreken was, naar dat lachje dat geen lachje maar iets heel anders was. Er was geen spoor van te bekenen, ze leek tevreden, had niets gemerkt. Hij had zich er goddank goed doorheen geslagen. En dit, beloofde hij zichzelf, was de laatste keer geweest. Van nu af aan het gezonde leven. En geen bedrijfsfeestjes meer.

‘Nee, ik wilde haar meenemen naar Maridalen, misschien het pad naar de Dausjøen aflopen.’

‘Fantastisch,’ zei zijn vrouw.

Ze streek de hond over haar kop, gaf haar een kusje boven de ogen en kriebelde haar achter het oor.

‘Jij gaat met papa een tochtje maken, hoor je dat, wat leuk is dat, hè, ja nou, dat is leuk hè, dat is toch zo leuk voor die brave Lady, braafie van me, ben jij mijn kleine braafie?’

De tocht naar Maridalen verliep zoals altijd bij een van die zeldzame gelegenheden dat hij met de hond op stap was. Walter had nooit van honden gehouden, hij wist niets van honden af, als het aan hem lag waren alle honden op de wereld allang uitgeroeid. Hij voelde een stijgende ergernis over dat stomme beest dat maar aan de riem trok en wilde dat hij harder ging lopen. Of een andere kant op wilde dan Walter.

Eindelijk stond hij op het pad dat naar de Dausjøen leidde. Hier kon hij de hond tenminste loslaten. Hij ging op zijn hurken zitten en probeerde het beest te aaien en een beetje aardig te doen, terwijl hij de riem loshaakte.

‘Zo, nou mag je gaan rennen.’

De hond keek hem dom aan en stak haar tong uit haar bek. Walter stak een sigaret op en voelde heel even bijna iets van liefde voor het teefje. Het was per slot van rekening niet de schuld van de hond. Met die hond was niets mis. Zijn hoofdpijn trok ook al een beetje weg, de frisse lucht deed hem goed. Van nu af aan zou hij de hond aardig vinden. O, wat een fijne hond. Eigenlijk best gezellig, samen wat door het bos struinen. Ze waren nu bijna vrienden, en wat luisterde ze goed, ja hoor, brave hond. Geen riem, en toch liep

ze rustig naast hem over het pad.

Precies op dat moment maakte de cockerspaniël een sprong, verliet het pad en zette het op een lopen door het bos.

Godver.

'Lady!'

Walter bleef wat staan roepen op het pad, maar dat hielp niet. Hij smeed zijn sigaret weg, vloekte binnensmonds en begon de helling op te klauteren in de richting waarin de hond verdwenen was. Een paar honderd meter verderop bleef hij stokstijf staan. De hond lag op een kleine open plek heel rustig op de grond. En toen ontdekte Walter het kleine meisje dat aan de boom hing. Ze bungelde boven de grond met haar schooltas op haar rug. En een bordje om haar nek.

IK REIS ALLEEN.

Walter Henriksen zonk op zijn knieën en deed automatisch iets wat hij al had willen doen sinds hij wakker was geworden.

Hij kotste zichzelf onder en begon te huilen.

2

Mia Krüger werd wakker van het gekrijs van de meeuwen. Eigenlijk had ze er al aan gewend moeten zijn, uiteindelijk was het al vier maanden geleden dat ze dit huisje aan de rand van de open zee had gekocht, maar de stad weigerde als het ware haar los te laten. Haar flat in Torshov, aan de Vogts gate, daar had altijd lawaai geheerst: bussen, trams, politiesirenes, ambulances, ze was er nooit wakker van geschrokken, het leek wel of ze er rustiger van was geworden. Maar die meeuwen, voor dat geluid kon ze zich maar niet afsluiten. Misschien kwam dat omdat het verder zo stil was.

Ze rekte zich uit om op de klok op haar nachtkastje te kijken, maar het lukte haar niet om te zien hoe laat het was. De wijzers waren als het ware weg, de mist in gegaan, kwart over tien, half-twee, of vijf over half niks. De pillen die ze gisteravond had genomen, werkten nog. Kalmerend, verdovend, bedwelmend, *mogen niet in combinatie met alcohol worden gebruikt*, maar wat boeide dat? Het zou toch niet meer dan twaalf dagen duren voor ze dood was, de kruisjes op de kalender beneden in de keuken, nog twaalf vakjes leeg.

Twaalf dagen. 18 april.

Ze ging rechtop in bed zitten, trok haar IJslandse trui aan en sjokte naar de woonkamer.

De pillen waren door een collega voorgeschreven. Een opgedrongen vriend, iemand die haar moest helpen te vergeten, te verwerken, verder te leven. Een politiepsycholoog, of was het een psychiater? Misschien moest hij dat laatste zijn om recepten te kunnen schrijven. Hoe dan ook, ze kreeg wat ze wilde. Ook hier, zelfs al kostte het enige moeite om dingen te halen. Zich aan te kleden. De buitenboordmotor te starten. Het vijftien minuten koud te hebben voor ze de kade bereikte. De auto te starten. Niet van de weg te raken tijdens die veertig minuten naar Fillan, het streekcentrum, dat nauwelijks een centrum mocht heten, maar toch, hier was de apotheek, in winkelcentrum Hjorten, met daarna een wandelingetje naar de staatsdrankwinkel op dezelfde plek. De recepten lagen al klaar, ze waren doorgebeld vanuit Oslo. Nitrazepam, Stesolid, Lamotrigine, Citalopram. Een paar van de psychiater, maar ook een paar van de dokter. Ze waren allemaal zo behulpzaam, zo vriendelijk, *neem niet te veel, je moet voorzichtig zijn*, maar Mia Krüger was niet van plan om voorzichtig te zijn. Ze was hier niet gekomen om beter te worden. Ze was hier gekomen om te verdwijnen.

Nog twaalf dagen. 18 april.

Mia pakte een flesje mineraalwater uit de koelkast, trok haar kleren aan en liep naar zee. Ze ging op de rots zitten, trok haar jasje dicht om zich heen en nam de eerste pillen van de dag in. Ze rammelden in haar broekzak. Verschillende kleuren. Ze wist niet precies welke ze vandaag nam, ze voelde zich nog steeds licht in het hoofd, maar dat deed er niet toe. Ze spoelde ze weg met een slok uit het flesje en stak haar voeten naar de golven uit. Ze bleef naar haar laarzen zitten kijken. Wat ze zag, zei haar niets, het leek of het niet haar voeten waren, maar die van een ander, ergens heel ver weg. Ze verplaatste haar blik naar de zee. Ook die zei haar niets, maar ze dwong zichzelf te blijven kijken, naar de horizon in de verte, het eilandje een eindje verderop, waarvan ze de naam niet wist.

Ze had op goed geluk een plaats uitgekozen. Hitra. Een eiland in de provincie Trøndelag. Het had overal kunnen wezen, als ze maar alleen kon zijn. Ze had de makelaar laten beslissen. Verkoop

mijn flat en bezorg me iets anders. Hij had haar met een scheve blik aangekeken, alsof ze gek of gestoord was, maar hij wilde uiteindelijk geld verdienen, dus zou hij er heus niet mee zitten, hem een zorg. Die witte glimlach die zo vriendelijk zei dat hij dat natuurlijk zou regelen, en of ze meteen wilde verkopen? Had ze iets speciaals op het oog? Nepvriendelijkheid, ze had door zijn ogen naar binnen gekeken. Ze werd niet goed als ze eraan dacht. Valse, weezinwekkende ogen. Ze had om een of andere reden altijd binnen in de mensen kunnen kijken bij wie ze in de buurt was. Ditmaal bij hem, die gladjanus met zijn pak en zijn stropdas, en wat ze had gezien, was haar niet bevallen.

Maar als je dat talent hebt, moet je het toch gebruiken? Snap je dat dan niet? Je moet het ergens voor gebruiken, en dit is waarvoor!

Ze keek verdomme wel uit om het ergens voor te gebruiken. Nu niet meer. Nooit meer. Een uiterst rustgevende gedachte. Over het geheel genomen was ze uitermate rustig nu ze hier was. Hitra. De makelaar had zijn werk goed gedaan. Ze had bijna een vriendelijke gedachte zijn kant op gestuurd.

Mia Krüger stond van de rots op en liep het pad naar het huisje op. Tijd voor het eerste drankje van de dag. Ze wist niet hoe laat het was, maar het was hoe dan ook tijd. Ze had dure flessen gekocht, van tevoren besteld, misschien wat tegenstrijdig, want waarom zou ze iets duurs nemen nu ze toch maar zo weinig tijd overhad? Maar waarom ook niet? Waarom het een? Waarom het ander? Over zulke dingen dacht ze al heel lang niet meer na. Ze maakte een fles armagnac Domaine de Pantagnan 1965 Labeyrie open en schonk een theekopje dat onafgewassen op het aanrecht stond voor driekwart vol. *Kijk eens wat ik me ervan aantrek? Dacht je dat ik me er iets van aantrok?* Ze glimlachte flauwtjes, haalde nog wat pillen uit haar broekzak en liep weer terug naar de rots.

Weer schonk ze de makelaar met de te witte tanden een bijna welwillende gedachte. Als ze ergens was gaan wonen om te leven, had het heel goed hier kunnen zijn. De lucht, het uitzicht over de zee, de kalmte onder de witte wolken. Ze had nooit iets met Trøndelag gehad, maar dit eiland was haar meteen bij aankomst al bevallen. Ze hadden hier herten. Eindeloze hoeveelheden herten, en dat fascineerde haar, herten hoorden eigenlijk ergens anders thuis,

in Alaska, in films. Dat mooie dier dat sommigen per se wilden afschieten. Mia Krüger had op de academie leren schieten, maar ze had nooit van wapens gehouden. Met wapens speelde je niet, wapens gebruikte je alleen wanneer het dringend nodig was en zelfs dan liever niet. Op Hitra duurde het jachtseizoen voor herten van september tot november, en op een dag was ze onderweg naar de apotheek langs een groepje jongeren gekomen die bezig waren een hert aan de laadbak van hun auto vast te binden. In februari, buiten het jachtseizoen, en even had ze overwogen te stoppen, hun namen te noteren, de zaak te melden, ze hun verdiende loon te geven, maar ze had het van zich afgezet en het laten zitten.

Eens bij de politie, altijd bij de politie?

Nu niet meer. Nee, verdomme nog aan toe.

Nog twaalf dagen. 18 april.

Ze dronk de laatste slok van haar armagnac, liet haar hoofd naar achteren op de rots zakken en sloot haar ogen.

3

Holger Munch stond in de aankomsthal van Værnes zwetend en wel op de levering van zijn huurauto te wachten. Het vliegtuig was weer eens te laat geland omdat er mist had gehangen op Gardermoen, en alweer moest Holger aan Jan Fredrik Wiborg denken, de onderzoeker die in Kopenhagen zogenaamd zelfmoord had gepleegd nadat hij de uitbreidingsplannen voor het voornaamste vliegveld van Oslo had bekritiseerd met het oog op de weersomstandigheden. Zelfs nu, achttien jaar later, kon hij die zaak nog steeds niet helemaal van zich af zetten. Het lichaam van een volwassen man door een te klein hotelkamerraam, zonder reden, vlak voordat het wetsvoorstel over het vliegveld in het parlement behandeld zou worden? En waarom was noch de Deense, noch de Noorse politie bereid geweest de zaak naar behoren te onderzoeken?

Holger Munch liet die gedachte varen toen het blonde meisje achter de balie van Europcar kuchte dat hij aan de beurt was.

‘Munch,’ zei hij kortaf. ‘Er is een auto gereserveerd.’

‘Aha, ben jij degene die een nieuw museum in Oslo krijgt?’ knipogde het meisje met het groene uniform.

Munch had de grap niet meteen door.

‘Of ben je de schilder soms niet?’ zei het meisje, terwijl ze vrolijk verder tikte op de computer voor haar neus.

‘Wat? Nee, niet de schilder, nee,’ zei Munch nors. ‘Zelfs geen familie.’

Dan had ik hier niet gestaan, met zo’n erfenis, dacht Munch, terwijl het meisje hem een formulier aanreikte dat hij moest ondertekenen.

Holger Munch hield niet van vliegen, en daarom was hij niet in zijn allerbeste humeur. Niet omdat hij bang was dat het vliegtuig zou neerstorten. Munchs hobby was wiskunde en hij wist dat de kans dat een vliegtuig zou neerstorten kleiner was dan twee keer op één dag door de bliksem getroffen te worden. Nee, hij hield niet van vliegen omdat hij nauwelijks meer in een vliegtuigstoel paste. ‘Zo,’ glimlachte het meisje met het groene uniform monter. ‘Een mooie grote Volvo V70, alles betaald, huurperiode en aantal kilometers onbepaald, je kunt hem terugbrengen waar en wanneer je maar wilt, goeie reis.’

Groot? Was dat ook een lolletje, of bedoeld om hem gerust te stellen? Hier heb je een grote auto waar je geheid in past, nu je zo omvangrijk bent geworden dat je je schoenen haast niet meer ziet?

Voor de aankomsthal, op weg naar de parkeergarage, bekeek Munch zichzelf in een van de grote ruiten. Het werd nu misschien toch tijd. Om wat te gaan trainen. Wat gezonder te eten. Een paar kilo af te vallen. Hij was de laatste tijd om diverse redenen enigszins in die richting gaan denken. Over straat achter criminelen aan rennen, daar was hij al lang geleden mee gestopt, daar had hij ondergeschikten voor. Nee, dat was niet de reden waarom Holger Munch de laatste weken bijna een beetje ijdel was geworden.

Jeetje, Holger, een nieuwe trui? Jeetje, Holger, een nieuw jasje? Jeetje, Holger, heb je je baard bijgeknipt?

Hij deed de Volvo van het slot, zette zijn telefoon in de houder en deed hem aan. Hij maakte de veiligheidsriem vast en reed naar het centrum van Trondheim, terwijl de berichten binnensijpelden. Hij zuchtte. Een uur lang je telefoon uit en het was weer goed raak. Je kwam nooit van de wereld los. Het klopte niet helemaal dat hij uitsluitend van die vliegreis zo uit zijn humeur was geraakt. Er was

de laatste tijd een hoop aan de hand, zowel op zijn werk als aan het thuisfront. Holger streek met zijn vingers over het scherm van de smartphone die ze hem hadden opgedragen te kopen, alles moest nu hightech wezen, de laatste snufjes voor het politiewezen, ook in Hønefoss, waar hij de laatste achttien maanden had doorgebracht. Het politiekorps van Ringerike. Daar was hij zijn carrière begonnen, en nu was hij er terug. Vanwege die gebeurtenissen bij het Tryvannmeer.

Zeven oproepen van het hoofdbureau in Grønland. Twee van zijn ex. Een van zijn dochter. Twee van het verzorgingstehuis. Plus grote hoeveelheden tekstberichten.

Munch liet de wereld nog een poosje voor wat die was en zette de radio aan. Hij zocht de klassieke zender van de NRK op, draaide de raampje omlaag en stak een sigaret op. Die sigaretten waren zijn enige ondeugd, afgezien van het eten natuurlijk, maar dat was iets heel anders. Roken was niet iets waar Holger Munch van plan was mee te stoppen, hoeveel wetten de politici ook bedachten en hoeveel bordjes met VERBODEN TE ROKEN overal ook op stonden, zoals op het dashboard van deze huurauto.

Denken zonder roken was ondoenlijk, en als Munch ergens van hield, dan was het van denken. Zijn hersens gebruiken. Zijn lichaam kon de pot op, zolang zijn brein maar bleef functioneren. Op de radio werd de *Messiah* van Händel gedraaid, niet Munchs favoriet, maar het kon er wel mee door. Hij was meer een Bachliefhebber, hij hield van de wiskundige kant van muziek, niet van al die emotionele componisten. Wagners Arische oorlogshitsen, Ravels impressionistische gevoelswereld. Munch luisterde naar klassieke muziek om aan al die menselijke gevoelens te ontkomen. Als de mens een wiskundevraagstuk was geweest, was alles veel eenvoudiger geweest. Hij streek snel even over zijn trouwring en dacht aan zijn ex-vrouw Marianne. Tien jaar geleden nu, en toch kon hij zichzelf er nog steeds niet goed toe brengen hem af te doen. Ze had gebeld? Misschien zou ze...

Nee. De bruiloft natuurlijk. Ze wilde het over de bruiloft hebben. Ze hadden een dochter samen. Mirjam ging trouwen. Er vielen praktische zaken te bespreken. En verder niets. Holger Munch smet zijn sigaret het raam uit en stak een nieuwe op.

Ik drink geen koffie en ik blijf van de drank af. Dan mag ik verdomme toch zeker wel roken?

Munch was maar één keer dronken geweest, toen hij veertien was, van zijn vaders kersenbrandewijn in het vakantiehuisje bij Larvik, en na die ene keer had hij nooit meer een druppel gedronken. Hij had er geen behoefte aan, geen zin in. Je hersencellen kapotmaken? Geen denken aan. Roken daarentegen, en misschien een burger?

Bij het Stav-hotel reed hij het tankstation in en bestelde een baconburgermenu, dat hij opat op een bankje met uitzicht over de Trondheimsfjord. Als zijn collega's Holger Munch in drie woorden zouden moeten beschrijven, zouden twee daarvan waarschijnlijk 'nerd' luiden. Als laatste misschien slim, of al te aardig. Maar gegarandeerd nerd. Een dikke, gezellige nerd die nooit dronk en van wiskunde, klassieke muziek, kruiswoordraadsels en schaken hield. Wat saai misschien, maar een buitengewoon goeie rechercheur. En een rechtvaardig teamleider. Wat gaf het dan dat hij nooit meeging om een biertje te drinken en nooit meer met een vrouw uit was geweest sinds zijn echtgenote hem had verlaten voor een leraar uit Hurum die twee maanden per jaar vakantie had en nooit midden in de nacht zijn bed uit hoefde zonder dat hij kon zeggen waar hij naartoe ging? Niemand had zo'n hoog percentage qua opgeloste zaken als Holger Munch, dat wist iedereen. Ze waren allemaal dol op Holger Munch. Desondanks was hij terug in Hønefoss.

Ik degradeer je niet, ik plaats je over. Volgens mij mag je blij zijn dat je nog werk hebt.

Hij had die keer bijna ter plekke zijn ontslag genomen, pal voor Mikkelsons kantoor in Grønland, maar hij had zich bedacht. Wat moest hij anders? Beveiliging worden?

Munch stapte weer in de auto en volgde de E6 naar Trondheim. Hij stak nog een sigaret op en reed over de ringweg naar het zuiden. De huurauto had gps, maar dat zette hij niet aan. Hij wist waar hij naartoe moest.

Mia Krüger.

Terwijl hij net vol sympathie aan zijn oud-collega dacht, ging de telefoon over.

'Munch.'

'Waar zit je goddomme?'

Mikkelson aan de lijn, opgefokt, zoals gebruikelijk balancerend op de rand van een hartinfarct. Hoe die man het er al tien jaar le-

vend van afbracht op zijn commissarisstoel in Grønland was voor velen een raadsel.

‘Ik zit in de auto, waar zit jij goddomme?’ antwoordde Munch nors.

‘In de auto? Waar ergens? Ben je er al?’

‘Nee, ik ben er nog niet, ik ben net geland, dat weet je volgens mij best, wat is er?’

‘Ik wil alleen maar weten of je doet wat we hadden afgesproken.’

‘Ik heb die map hier en ik ben van plan hem te bezorgen, als je dat soms bedoelt,’ zuchtte Munch. ‘Was het nou echt nodig om me daarvoor helemaal hierheen te sturen? Had het niet per koerier gekund? Wat denk je van de politie ter plaatse?’

‘Je weet best waarom juist jij daar bent,’ antwoordde Mikkelson. ‘En ik wil dat je deze keer doet wat je opgedragen is.’

‘Ten eerste,’ zei Munch met een zucht, terwijl hij zijn peuk uit het raam gooide, ‘ben ik je niets verschuldigd. Ten tweede ben ik je niets verschuldigd. Ten derde komt het door jou dat ik mijn hersens niet meer naar behoren gebruik, dus hou maar liever je kop. Weet je waar ik tegenwoordig mee bezig ben? Zal ik je dat eens vertellen, Mikkelson? Waar ik mee bezig ben?’

Aan de andere kant bleef het even stil. Inwendig moest Munch lachen.

Als Mikkelson ergens de pest aan had, was het iemand om een gunst vragen. Munch wist dat Mikkelson zich nu zat te ergeren en vond het prachtig dat zijn vroegere chef gedwongen was om na te denken en niet helemaal zijn zin kreeg.

‘Zorg nou maar dat je het afhandelt.’

‘Aye, aye, sir.’ In de auto tikte Munch even grijnzend tegen zijn voorhoofd.

‘Niet dat ironische toontje, Munch. Bel me als je iets weet.’

‘Doe ik. Trouwens, nog iets...’

‘Wat?’ bromde Mikkelson.

‘Als zij meedoet, ben ik er ook weer bij. Voor mij geen Hønefoss meer. En ik wil mijn oude stek terug. Aan de Mariboegate. We werken buiten het bureau. En ik wil hetzelfde team als eerst. Oké?’

Even werd het stil, toen kwam het antwoord.

‘Geen sprake van. Dat is absoluut niet aan de orde, Munch. Dat is...’